

Sysmän kunta/kaavoitus

Viite: Lausuntopyyntö 20.11.2024

Asia: Ylimmäisen ranta-asemakaavojen osittainen muutos OAS, Sysmä

Suunnittelualue sijaitsee Sysmän kunnan kaakkoisosassa Ylimmäisen järvellä. Ranta-asemakaavan muutoksen tavoitteena on Kallioranta-Pirttikärjen osalta nostaa tonttien rakennusoikeuksia vastaamaan kunnan rakennusjärjestystä ja muita lähialueen kaavoja. Tavoitteena on päivittää vanha kaava vastaamaan tonttien ja tilojen nykyisiä rajoja. Kaavaa laajennetaan alueelle, jonka läänihallitus kumosi alkuperäisestä kaavasta. Rakennuspaikkoja siirretään tai korvataan, ja mahdollisuudet ympärivuotiseen asutukseen tutkitaan. Roviosaari, Pieni Palosaari ja Iso Palosaari pyritään osoittamaan luonnonsuojelualueeksi (SL) ja kaavoituksen yhteydessä tutkitaan saarten soveltuvuutta esimerkiksi METSO-ohjelmaan.

Lahten museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa 20.8.2024 päiväystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Ranta-asemakaavan muutosalueella ei tiettävästi ole aikaisemmin tehty arkeologista inventointia. Suunnitelma-alueelta ei myöskään tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä. Suunnitelma-alue on kuitenkin potentiaalinen sekä historiallisen että esihistoriallisen ajan jäännöksille. Museo edellyttää suunnittelualueen tarkastusta/inventointia osana kaavahanketta. Inventointi/tarkastus on kohdennettava erityisesti muuttuvan maankäytön alueille. Lahden museot voi pyynnöstä virkatyönään tarkastaa rakennuspaikkavaihtoehdot keväällä 2025. Halutessaan tarkastuksen voi tilata myös ulkopuoliselta toimijalta. Lista arkeologisia kenttätöitä tarjoavista toimijoista löytyy Museoviraston internetsivulta kohdasta *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdasta *Olemassa olevat selvitykset* sivulla 9 on syytä poistaa kohta *Arkeologiset selvitykset*; muinaisjäännöstietojen tarkistaminen Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä ei ole arkeologinen selvitys eikä vastaa varsinaista muinaisjäännösselvitystä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museolla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan muuta huomautettavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Ylimmäisen järven länsirannan kaikki muutoksessa olevat tilat kuuluvat lääninhallituksen 2.12.1991 vahvistamaan Kallioranta-Pirttikärki ranta-asemakaavan alueeseen. Tainionvirran seurakunnan omistamat Roviosaari, Pieni Palosaari ja Iso Palosaari sijaitsevat mantereen tiloista poiketen vuoden 2000 Värelän ranta-asemakaavan alueella.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan prosessissa laaditaan selvitykset rakennetun ympäristön ja maiseman osalta. Olemassa olevien selvitysten osalta käytettävissä on myös MARY2024 -täydennysinventoinnin aineisto. Museon näkemyksen mukaan rakennuskannan osalta tulee selvittää kaavamuutoksessa olevien tilojen kulttuurihistorialliset arvot mahdollisten suojelumerkintöjen ja kaavoituksen tueksi. Alueellinen vastuumuseo esittää, että kaavaselostukseen inventoidaan/kuvataan tarkemmin suunnittelualueen rakennuskanta ja sen historia. Selvitys on toteutettava asemakaavatyön yhteydessä, jotta kaavan vaikutuksia voidaan rakennetun kulttuuriympäristön osalta arvioida (MRL 9 §). Alueelliselta vastuumuseolta voi pyytää tarvittaessa ohjausta asiassa.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus